

a cogn., *Carratalà AlcM* el registra a Bna. i en 11 pobles valencians, des de Vilafamés a Alacant.

El mot àrabic més probable, comú a tots aquests arabismes, és *rāḥ* o *rāḥa*, de l'arrel *ruḥ*, molt viva en l'àrab de sempre i en l'hispanic, amb el sentit de 'descansar', 'sentir benestar', 'millorar': *rāḥa* «quies» (*RMa*, 104, 550.1), i amb totes les formes verbals i nominals d'aquesta arrel, s. v. *quiescere* (550, 2.3); i amb molts matisos i accs. entorn d'aquesta, en tota mena d'autors, en Dozy, *Suppl.* 1, 566b, entre altres en *PAlc*: «holgança, holgura, desenhado; espaciosa cosa para holgar; respiración; oportunidad; convalecimiento o mejoría de dolencia» (194b2, 275b29, 31, 309b20): «reposar»: *atraguab*, 368.30.

És a dir *qal'at' ar-rāḥa* 'castell del repòs, del benestar', 'de la millora' (recorda *Castell-del-Remei*, NL cat. en el veí Urgell); la grafia *Beb-arraa* o *Beb-arraba* del Rept. de Mall. (parònim 3), conserva encara la *aa* duplicada, i en part la *-b-* intermèdia i tot. En els homònims i parònims, en part ha quedat *rāḥa* o amb article *ar-rāḥa*, potser perquè s'ha sobreentès el substantiu principal, o traduït per un mot genèric català: en el NL mall., en lloc de *qal'at'* és *bāb* 'porta, portal'.

En el 2), potser el primer terme és un altre mot, *'al-qa'* nom d'unitat corresponent a *'alq* «objec precieus» ²⁵ (*'alq* «preciosum quid», *RMa*, 532); però més aviat creurem que es tracta de *Alcalaterrà* idèntic al nom del nostre castell, amb la *-la-* eliminada per haplogogia; i tot plegat proveït de *-al-*, la inicial corrent dels arabismes; és el que degué ser també el nom citat a la Vila Joiosa (1) si bé amb *al-* → *el-*.

Pel que fa a *Reolid*, que poso supra com hom. (4) Asín-Oliver (*Contr.*, 130) el volia explicar, per un masculí *rāḥ*, traduïnt «llano de Walid», però no hi ha tal significat «llano» ni «planura» en cap dicc. àrabic; en el que potser té raó és en la forma *rāḥ* sense *-a*, que bé pogué existir puix que en àrab sol haver-hi, o són de creació lliure, els masculins sense vocal final al costat dels femenins amb *-a*: noms genèrics en lloc del nom d'unitat en *-a*; i en tot cas *rāḥ* figura en les fonts aràbigues com a nom d'acció del verb *rāḥa* «se réjouir» etc. Realment aquest serviria encara millor que *rāḥa* per a la major part dels noms estudiats (on no tenim dades d'una *aa* o *aba* doblada). De tota manera el significat no canvia gaire: *qal'at' ar-rāḥ* 'castell d'alegrar' ⁴⁵ se o dels goigs', *rāḥ* *ʿAlid* 'els plaers de ʿAlid', nom elogiós posat pel seu amo etc.

També havia pensat en una altra arrel, la de *ra'ī* 'pasturar' que ha deixat algun rastre en hispano-àrab i en la toponímia valenciana, en particular el diminutiu *ruaya* «pacerura de ganado» (*PAlc*, 339): o sigui *ru'ayia*, que va donar el nom de *Ruaya*, poblet xurro agr. a Cortes de Pallás, prop d'Ayora (*ACCV* VIII, *Supl.*, p. 188) mot que seria peculiar de Granada d'aquesta zona, perquè no hi ha altres testimonis ⁵⁵ (no en Dozy, *RMa* ni Beaussier); com a base fonètica, com que aquesta no convé, hauríem de pensar en algun nom de la mateixa arrel, però no se'n veu cap, si no fos *rā'ī* part. actiu d'aqueix verb, o *ra'ī* nom d'acció, però sembla que també aquests haurien deixat al- ⁶⁰

gun rastre de la *-i*; i tampoc convé '*ar'ā'* plural de *ri'ī* «pâturage», car llavors tindríem *-r-* simple i no *-rr-*. Cal abandonar aquesta idea.

Com que, almenys a la confluència de la vall de *Carratalà* amb el Segre hi deu haver hagut sempre molins, també havia pensat jo en el nom del 'molí' en àrab, que és *riḥa* (*RMa*, 350); i si hagués una variant *raḥà* (*RMa*, 105), potser es podria acceptar la idea, però la pronúncia real que verament ens consta és *riḥá* en *PAlc*, d'on el NL cat. *Rifà* (Vallès etc.). Deixem-ho córrer; majorment no tenint cap indici de molins en la major part dels noms.

¹ Notable que aquesta metàtesi coincideix amb la de LACETANUS > *Catèla*, que algú ha trobat estranya: entre tres síl·labes amb *a*, la consonant última i la penúltima passen a davant de la *l* anterior. Lluny de ser estranys, tals canvis metatètics són freqüents, majorment en els noms propis i topònims. Com que la dada excepcional *Calaterre* amb *e* només es troba en les dues butlles de 1172-6 no té valor: malentès dels copistes vaticans que prengueren *-a* per la d'un fem. que tindria genitiu *-(a)e* en baix llatí.

Càrrega, pda. de Crevillent, V. ape. a *Carrícola*

La CARRERA

Agregat de Sant Feliu de Pallerols (Garrotxa).

HOMÒNIMS I DERIVATS. Prat de la Carrera, partida del terme d'Aós (Alt Urgell) (xxxvii, 160.23).

Coll de Carrera, veïnadet en la Vall del Bac (Garrotxa).

Barranc de la Carrera, partida del terme d'Alcalà de Xivert (Baix Maestrat) (xxviii, 179.15).

Barranc de la Carrera, partida del terme de Peníscola (Baix Maestrat) (xxviii, 197.11).

Corral de la Carrera, partida del terme de Confrides (Marina Val.) (xxxv, 30.25).

Solana [de] Carrera, partida del terme d'Eslida (Pna. Cast.) (xxix, 164.13).

Sant Pere Sacarrera, agregat de Mediona (Alt Penedès).

Les Carreres, partida del terme de Lladurs (Solsonès) (xxxviii, 166.9).

Les Carreres, partida del terme de València d'Aneu (Pallars Sobirà) (xxxvii, 99.18).

Les Carreres, mas i partida de Muntanyola (Osona).

Can Carreres de l'Arboceda, mas del terme de Pineta. Era una gran masia propietat de Sara Llorens i Manuel Serra i Moret, dalt de la serra del seu nom, que va de ca n'Estolt a Montpalau.

La Carrerada, partida del terme de Bula Terranera (Conflent) (xxii, 4.22).

La Carrerada, partida del terme d'Esterrí d'Aneu (Pallars Sobirà) (xxxvii, 107.25).

La Carrerada, pda. del terme de Cabdella (xxxvii, 152.5).